Baranyi Ferenc

Stefi

Amikor valaha az operaműsorok egyik gazdája voltam a Magyar Televízióban, többször is meginterjúvoltam Moldován művésznőt a képernyőn. Az egyik dialógust így kezdtem:

– Stefikém, maga derűs asszony. Nyugalom árad magából. Most nekem sincs gombóc a torkomban, mint a másokkal folytatott beszélgetések első perceiben.

Stefikémnek neveztem, mert akkor már jó barátok voltunk. Gondosan kellett ügyelnem arra a beszélgetés során, hogy ki ne essek a magázásból, mert amúgy már régóta pertuban voltunk. S akkor még nem volt divat a képernyőn tegeződni, bármilyen jó viszonyban volt is a riporter a hírneves alannyal. Manapság a tizennyolc éves bolti eladó kapásból letegezi az apja-korú vevőt.

Stefi valóban görcsoldó személyiség volt. A színpadon is. Kertész Iván, amikor 1967-ben Wolf-Ferrari A négy házsártos című operájának Erkel Színházi előadását méltatta, többek között ezt írta róla: „Moldován Stefánia zenei biztonságával, komédiázó kedvével nagymértékben járult hozzá az előadás sikeréhez." Hogy ez a komédiázó kedv mindig átsugárzott a társakra is, méghozzá magával ragadó módon, azt nem egyszer én is tapasztaltam. Például amikor 34 esztendővel ezelőtt Tamássy Zdenkó Olasz vendéglő című vígoperáját mutatta be a Zenés TV Színház. /Csak zárójelben jegyzem meg, hogy a dalmű librettóját magam hoztam össze Hunyadi Sándor novellája alapján./ Nos, Stefi a Szicíliából Milánóba, illetve Velencébe sodródott olasz család anyatigriseként olyan fényeset alakított, hogy rásütött a mediterrán nap a művésztársak kedélyére is.

De megrendíteni is tudott. Még diák voltam, amikor – még szegedi időszakában – Manon Lescaut szerepében láthattam-hallhattam. Partnere Szabó Miklós volt, kerületem Tóth Jóska előtti polgármesterének édesapja. Nagy élmény volt számomra az az előadás, megágyazott a nagy port felvert Házy-Ilosfalvy féle Manon Lescaut-nak. Nekem ő volt a leghitelesebb Melinda, Simándy József – vagy éppen a kolozsvári Szilágyi Ferenc – partnereként.

Az ötvenes–hatvanas évek tenorkirálya, Mario del Monaco szívesen jött Budapestre vendégszerepelni. Legnagyobb alakítása az Otello volt. Verdi remekművének egyik pesti előadásán Stefi volt Desdemona, Del

Monaco pedig a címszereplő. Nagy tapsot kapott, de szemernyivel se nagyobbat, mint Stefi. A hangzuhatagnak becézett olasz csillármozdító fortéinak és Stefi messze földön híres pianóinak kontrasztos ölelkezése a forrpontig fokozta a művészi hatást. Sorolhatnám még feledhetetlen alakításait, de ezeket meg lehet találni lexikonokban, wikipédián, hanghordozókon és filmeken. Inkább személyes emlékeim között tallóznék még egy kicsit.

1998-ban négyen lettünk díszpolgárai a XIII. kerületnek: Moldován Stefánia, Sánta Ferenc, Kiss Zoltán és szerénységem. Sas György, a Hírnök alapító főszerkesztője mind a négyünket meginterjúvolt a lap 1998 júniusi számában. Stefi nyilatkozata egyáltalán nem volt „primadonnás", az interjú során is olyan egyszerű és közvetlen közösségi ember volt, amilyennek a lakókörnyezete megismerte. Sas György többek között megkérdezte tőle, hogy van-e barátja az eddigi díszpolgárok között. És a kerület első női díszpolgára így kezdte a választ:

– Baranyi Feri nagy operarajongó, s mint tévészerkesztő és műsorvezető a Melindától Melindáig című adásban, beszélgetőpartneremként ott ült abban a fotelban, ahol most ön. Ha a háza előtt megyek el, mindig felskálázok hozzá a lakásába. Ilyenkor, ha otthon van, kihajol az ablakon üdvözölni.

Hiányoznak a felskálázásai. Egyébként a skála – scala – olasz szó, eredetileg lépcsőt jelent. Stefi hangjának lajtorjáján mindig derű, békesség, harmónia érkezett a lelkemhez.

Kenyeres Zoltán professzor, a híres irodalomtörténész egy sajtóorgánumban így kezdte egy zenész-költő méltatását:

„A Jóisten megteremtette az eget, a földet, a csillagokat, a hegyeket, a folyókat, a fákat, a madarakat, és végül megteremtette az embert. A csillagok fénylettek, a hegyek magasodtak, a folyók boldogan folytak, a madarak kedvesen csiviteltek. Csak az emberek… Velük bajok voltak, valahogy nem sikerültek igazán. Ekkor a Jóisten elhatározta, hogy teremt mellékük valamit, ami tökéletes. Ami csak jó és csak szép. És ekkor megteremtette a zenét."

Eddig az idézet. Aki tehát a zenét szolgálja, akár alkotóként, akár előadóként, égi ajándékot osztogat, és ezzel arra ösztönzi az embereket, hogy tegyenek lépéseket az Édenkertben elvesztett tökéletesség felé. Tehát: vissza a tökélyhez. A zene hátszelével. Nem tudom, hogy lehetséges-e a visszaérkezés, de a közelítés igen. És az – akármilyen tétova lép-tekkel történik is – a humánum diadala.

Moldován Stefánia ilyen küldetést teljesített, amikor jobbá énekelt bennünket. Közben énekké, dallá lett maga is.

És aki dallá lett, legyen dal.
Meghalhat, ámde el sosem hal.
Az Úristen füléig harsan
a valóságnál igazabban.